

Ocena działalności Grupy Kapitałowej ING Banku
Śląskiego S.A. w 2020 roku sporządzona przez Radę
Nadzorczą

Pandemia koronawirusa i powiązane restrykcje sanitarne doprowadziły do - pierwszego od 1991 - spadku PKB w Polsce. Zgodnie z danymi GUS, PKB w 2020 roku spadł realnie o 2,7% r/r, po 4,5% wzroście rok wcześniej. Pomimo spadku, jego skala w 2020 roku to ok. 1/3 tego z początku transformacji (wtedy PKB spadł o 7% r/r) i o ok. 1/2 tego, co wskazywały szacunki formułowane wiosną w trakcie pierwszej fali pandemii. W 2020 roku odnotowano 3,0% r/r spadek konsumpcji prywatnej i 8,4% r/r spadek inwestycji. Czynnikiem, który silnie stabilizował wzrost gospodarczy w Polsce był eksport netto. Jego wkład we wzrost PKB w 2020 roku był dodatni (+1,0 p.p.) i związany był m.in. z silną poprawą w globalnym przemyśle w drugiej połowie 2020 roku. To z kolei efekt poprawy koniunktury w Azji i przesunięcia popytu gospodarstw domowych z niedostępnych usług na dobra trwałe użytku. Sprzyjało to szybszemu odbiciu eksportu i wartości dodanej w przemyśle w drugiej połowie 2020 roku. Podobnie jak w innych krajach, również w Polsce gospodarka wsparta ogromnym pakietem fiskalnym (6,5% PKB) stopniowo dostosowywała się do ograniczeń administracyjnych. Jesienna fala COVID-19 przyniosła silny wzrost zachorowań względem fali wiosennej, jak jednak wskazał indeks zamrożenia gospodarki ING, restrykcje z tym związane były w Polsce o 1/4-1/2 mniej uciążliwe, a spadek PKB w IV kwartale 2020 roku w ujęciu kw/kw wyniósł tylko ok. 1/13 tego co w II kwartale 2020 roku (-0,7% kw/kw wobec -9% kw/kw).

Pomimo zdecydowanie słabszej koniunktury, inflacja średnioroczna w 2020 przyspieszyła do 3,4% r/r z 2,3% r/r w 2019 roku. To efekt prawie 5% r/r wzrostu cen energii oraz silnego przyspieszenia tempa inflacji bazowej (do 3,9% r/r z 2,0% w 2019 roku). Źródłem wzrostu inflacji bazowej był silny wzrost cen usług (o 6,9% r/r), w tym za wywóz śmieci, związanych ze zdrowiem, łącznością i kosztem usług finansowych. Pomimo tego, Rada Polityki Pieniężnej, po trzykrotnej obniżce stóp w reakcji na szok pandemii, utrzymała je od maja na historycznie niskim poziomie (stopa referencyjna 0,1%). Dodatkowym wsparciem gospodarki ze strony RPP było rozpoczęcie programu skupu obligacji emitowanych i gwarantowanych przez Skarb Państwa. W 2020 roku NBP skupił obligacje równowartości ok. 4,6% PKB w Polsce. Zmienność złotego w ubiegłym roku kształtowały czynniki globalne i rozpoczęte w grudniu 2020 roku interwencje walutowe NBP. EUR/PLN zakończył rok na poziomie 4,61 wobec 4,26 z końca 2019 roku.

Pandemia COVID-19 bezsprzecznie była tym czynnikiem, który najmocniej wpłynął na sektor bankowy w 2020 roku i to w wielu wymiarach, również jako konsekwencje działań ostonowych rządu. Sektor musiał się zmierzyć z trzykrotną obniżką stóp procentowych w pierwszej połowie roku, z lawinowym przyrostem depozytów klientów firmowych na przełomie II i III kwartału czy podwyższoną zmiennością i nieprzewidywalnością rynków finansowych. W tym miejscu należy wspomnieć jeszcze o dalszym wzroście kosztów regulacyjnych sektora, w tym przede wszystkim kosztów BFG, które w 2020 roku przyrosły o 14% r/r.

Ponadto, nadal pozostał nierozwiązany wieloletni problem sektora bankowego związany z walutowymi, a w szczególności we franku szwajcarskim, kredytami hipotecznymi. Po wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (TSUE) z października 2019 roku, zwiększyło się wyraźnie tempo wzrostu liczby spraw

spornych w sektorze. Między innymi dlatego, w grudniu 2020 roku Przewodniczący KNF przedstawił propozycję rozwiązania tego problemu poprzez zawieranie tzw. dobrowolnych ugód między klientem a bankiem, dzięki którym kredyt walutowych zostałby skonwertowany na złotowy. Wyliczenie strat dla banku (poprzez umorzenie części kapitału klientowi) zakłada przeliczenie umowy kredytowej i spłat dokonywanych przez kredytobiorcę w taki sposób, jakby kredyt od początku był udzielony w złotówce. Według danych KNF, takie rozwiązania może kosztować sektor bankowy ok. 35 mld zł. Ponadto, część banków nadal odczuwała negatywne konsekwencje wyroku TSUE z września 2019 roku dotyczącego kredytów konsumenckich spłacanych przed kontraktowym czasem zapadalności, dotwarzając rezerwy na historycznie ekspozycje, spłacone przed datą samego wyroku.

Pomimo tylu negatywnych czynników wpływających na polską gospodarkę i sektor bankowy w 2020 roku, Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A. osiągnęła zysk netto w wysokości 1 337,6 mln zł, co oznacza spadek wyraźnie mniejszy niż wynik całego sektora, -19% dla Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego względem -44% w sektorze. Ten niższy zysk netto w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskim to przede wszystkim konsekwencją znacząco wyższego poziomu kosztów ryzyka Grupy, wzrost o 40% r/r do 804,6 mln zł - głównie z powodu rewizji założeń makroekonomicznych używanych w modelach rezerw (efekt o wartości 242,5 mln zł), oraz zawiązania dodatkowych rezerw na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych w wysokości 270,3 mln zł względem 31,2 mln zł w 2019 roku. W konsekwencji, wskaźnik pokrycia rezerwami kredytów i innych należności w Etapie 3 poprawił się r/r o 6,6 p.p. do 60,7%; a poziom pokrycia walutowych kredytów hipotecznych przez rezerwy na ryzyko prawne jest najwyższy w sektorze i wynosi 33,6% na koniec 2020 roku. Na podkreślenie zasługuje fakt, że wynik operacyjny Grupy przed kosztem ryzyka powiększył się o 5% r/r do 3 468,2 mln zł, nawet pomimo tylu negatywnych trendów w sektorze. Wynik na działalności podstawowej powiększył się o 7% r/r, przede wszystkim dzięki wyraźnej poprawie wyniku prowizyjnego o 14% r/r. Z drugiej strony, koszty działania Grupy wzrosły o 11% r/r, w tym koszty regulacyjne (BFG i KNF) o 38%, a koszty własne o 8% r/r. W końcu, w konsekwencji przyrostu sumy bilansowej (+18% r/r), wyższy był też koszt związany z tzw. podatkiem bankowym (+11% r/r).

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością Spółki, czuwając nad przestrzeganiem odpowiednich przepisów prawa dotyczących rachunkowości, finansów oraz sprawozdawczości spółek publicznych. Do kompetencji Rady Nadzorczej należy także nadzór nad procesami związanymi z zarządzaniem poszczególnymi rodzajami ryzyka w ING Banku Śląskim S.A. przy wsparciu Komitetu Ryzyka i Komitetu Audytu. Na podstawie rekomendacji tych Komitetów, Rada Nadzorcza akceptuje i zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem w działalności Banku, główne zasady polityki w tym zakresie, a także poziom apetytu na ryzyko. Ponadto, Rada Nadzorcza monitoruje poziom wykorzystania limitów wewnętrznych z perspektywy bieżącej strategii Banku.

Komitet Ryzyka zapewnia Radzie Nadzorczej wsparcie w zakresie monitorowania procesu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, ryzykiem płynności, ryzykiem kredytowym i ryzykiem rynkowym. Komitet pełni również nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem, a także nad: szacowaniem kapitału wewnętrznego, adekwatności kapitałowej oraz ryzyka modeli związanego z kapitałem i innych modeli. Komitet wyraża swoją opinię na temat całościowej gotowości Banku do podejmowania ryzyka w bieżącej i długoterminowej perspektywie.

Monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej należy do zadań Komitetu Audytu. W tym kontekście, Komitet Audytu cyklicznie analizuje sprawozdania finansowe Banku oraz wyniki badania tych sprawozdań, przy czym Przewodniczący Komitetu Audytu – będący zarazem Przewodniczącym Rady Nadzorczej i członkiem niezależnym Rady – odbywa cykliczne spotkania z Wiceprezes Zarządu nadzorującą Pion CFO, podczas których zapoznaje się z okresowymi wynikami finansowymi Banku przed ich publikacją. Komitet Audytu analizuje także wyniki prac podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, czuwając nad jego niezależnością i efektywnością. Ponadto, Komitet Audytu monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego, a także dokonuje oceny skuteczności środków stosowanych w celu ograniczania ryzyka braku zgodności oraz oceny jakości zarządzania tym ryzykiem.

W ramach Rady Nadzorczej funkcjonuje także Komitet Wynagrodzeń i Nominacji, który monitoruje m.in. sytuację na rynku pracy pod względem wynagrodzeń, procesy rotacji pracowników, a także wyniki badań ich satysfakcji. Komitet regularnie monitoruje system wynagrodzeń funkcjonujący w Banku, w tym politykę płacową i premiovą. W 2020 roku Komitet przeprowadził wtórną ocenę adekwatności członków Rady Nadzorczej (w tym również ocenę kolegiąlną) oraz ocenę adekwatności nowych członków Rady Nadzorczej, w związku ze zmianami w Radzie. Komitet przeprowadził także ocenę adekwatności powołanych na nową kadencję członków Zarządu (w tym również ocenę kolegiąlną) w oparciu o wyniki oceny adekwatności przeprowadzonej przez podmiot zewnętrzny. Ponadto Komitet przeprowadził ocenę adekwatności i postanowił zarekomendować Radzie Nadzorczej powołanie nowych członków Zarządu odpowiedzialnych za Pion Wholesale Banking oraz Pion Klientów Biznesowych. Komitet dokonał także oceny kolegiąlnej Zarządu w składzie uwzględniającym nowo powołanych członków Zarządu.

Zdaniem Rady Nadzorczej, system zarządzania ryzykiem w Grupie ING Banku Śląskiego S.A. obejmuje wszystkie istotne rodzaje ryzyka, a w procesach ich identyfikacji, pomiaru, zarządzania i raportowania wykorzystywane są instrumenty i techniki właściwe dla danego rodzaju ryzyka. W 2020 roku ING Bank Śląski S.A. spełniał wszystkie wymogi bezpiecznego działania i adekwatności kapitałowej, a w szczególności:

- prowadził ostrożną politykę kredytową. Procesy i procedury kredytowe były zgodne z wymogami nadzorczymi i z najlepszymi wzorcami występującymi na rynku. W 2020 roku Bank uwzględniał w swej polityce kredytowej sytuację występującą w gospodarce i stosował zaostrzone procedury w odniesieniu do branż generujących podwyższony poziom ryzyka. Bank posiadał zdywersyfikowany

portfel kredytowy, w którym znaczny udział posiadały wysokiej jakości kredyty udzielone podmiotom gospodarczym. W skali Grupy Kapitałowej Banku należności kredytowe w Etapie 3 stanowiły 3,3% całości zaangażowania brutto (wyceniane wg zamortyzowanego kosztu), czyli istotnie mniej niż średnio w całym sektorze bankowym (6,5%);

- posiadał spełniające najwyższe standardy rynkowe procedury i systemy w obszarze zarządzania ryzykiem rynkowym (m.in. stopy procentowej oraz walutowym). W ciągu 2020 roku aktywnie zarządzano poszczególnymi kategoriami ryzyka rynkowego tak, aby ich poziom mieścił się w granicach obowiązujących w Banku limitów. Bank posiada zrównoważoną pod względem walutowym strukturę bilansu, m.in. charakteryzującą się niskim udziałem należności walutowych w ogólnych należnościach z tytułu kredytów hipotecznych;
- utrzymywał dobrą sytuację płynnościową. Na koniec 2020 roku relacja kredytów do depozytów ukształtowała się na poziomie 82,6%. Silną pozycję płynnościową Grupa zawdzięcza jednej z największych wśród polskich banków – i stale rosnącej – bazie stabilnych depozytów gospodarstw domowych;
- dysponował adekwatnym poziomem funduszy własnych, pozwalającym spełnić wymagania nadzorcze. W grudniu 2020 roku łączny współczynnik kapitałowy Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. ukształtował się na poziomie 18,72%, a współczynnik kapitału Tier 1 na poziomie 16,09%.

Ponadto, funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej wystarczająco skutecznie zabezpiecza Bank przed nieoczekiwanymi zdarzeniami w zakresie udzielonego finansowania, ryzyka niefinansowego, ryzyka rynkowego, płynności czy adekwatności kapitałowej.

Pomimo oczekiwanego dynamicznego odbicia tempa wzrostu gospodarczego i rosnącej liczbie szczytów przeciwko COVID-19, rok 2021 nadal w dużym stopniu pod wpływem rozwoju sytuacji pandemicznej w Polsce i na świecie. W związku z tym, zdaniem Rady Nadzorczej, uwaga Banku powinna nadal być skoncentrowana na działaniach zwiększających bezpieczeństwo jego, jego pracowników i klientów oraz zapewniających dostępność i konkurencyjność w zakresie produktów i jakości obsługi klientów, takich jak:

- adekwatne zarządzanie kapitałem w celu zapewnienia bezpiecznego wzrostu akcji kredytowej, jak również spełnienia wszystkich obecnych i przyszłych wymogów regulacyjnych;
- dalszy rozwój oferty produktowej oraz elektronicznych kanałów obsługi. W warunkach trwającej pandemii i silnej konkurencji szansą na wzrost przychodów jest poszerzenie bazy klientów poprzez zdobywanie nowych oraz zwiększanie lojalności dotychczasowych. Polityka taka prowadzi do wyższych sald klientowskich oraz zwiększonej transakcyjności;
- zwiększenie akcji kredytowej, przy jednoczesnym zachowaniu zasad ostrożnej oceny ryzyka klientów. Takie podejście przyczyni się od utrzymania wysokiej jakości portfela oraz do wzrostu wyniku odsetkowego;

- utrzymanie odpowiedniego poziomu stabilnych depozytów. Zapewni to niezbędną płynność dla rozszerzania akcji kredytowej;
- dalsza poprawa efektywności kosztowej przy zachowaniu wysokiej jakości procesów poprzez optymalne wykorzystanie istniejących zasobów i korzyści płynących ze zwiększonej skali działania.

W ocenie Rady Nadzorczej, dotychczasowa strategia zwiększania skali działania realizowana przez Bank w ciągu ostatnich lat sprawdziła się, o czym świadczą osiągnięte wyniki finansowe i komercyjne. Dotychczasowy sukces strategii usprawiedliwia zamiar jej kontynuowania przez Bank w kolejnym roku przy zachowaniu odpowiedniego poziomu kapitału.